

IZVJEŠTAJ O RADU INSPEKCIJSKIH SLUŽBI UPRAVE ZA BEZBJEDNOST HRANE, VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE ZA JANUAR MJESEC 2019. GODINE

INSPEKCIJA ZA HRANU

Unutrašnja kontrola

U izvještajnom periodu sprovedene su *ad hoc* kontrole po prijavi građana ili po dobijanju bilo kakvog saznanja koje ukazuje da se u određenom objektu obavlja djelatnost poslovanja hranom suprotno zakonu. Vršen je nadzor objekata za pripremu, obradu i posluživanje hrane u institucionalnim kuhinjama (predškolskim ustanovama, zdravstvenim i drugim rehabilitacionim centrima) u cilju utvrđivanja stepena usaglašenosti zahtjeva higijene i drugih zahtjeva bezbjednosti hrane.

Tokom januara mjeseca, u skladu sa utvrđenim pojedinačnim programima monitoringa bezbjednosti hrane, uzeti su uzorci određenih vrsta hrane u cilju utvrđivanja propisanih zahtjeva koji se odnose na mikrobiloske kriterijume.

Inspektori za hranu su kontrolisali da li subjekti u poslovanju hranom izvršavaju obaveze utvrđene zakonom o bezbjednosti hrane i da li tokom prodaje, čuvanja, prerade, proizvodnje i distribucije hrane sprovode sve propisane postupke kojim se obezbjeđuje da na tržište odnosno do krajnjeg potrošača dođe samo bezbjedan proizvod, propisno upakovan i označen. Kontrolisano je i porijeklo/sledljivost hrane, rokovi upotrebe i opšta senzorna svojstva hrane zatečene u prometu, zahtjevi za označavanje/informisanje potrošača o hrani i dr. Vršena je redovna planirana kontrola objekata za proizvodnju hrane i objekata za skladištenje i prodaju na veliko hrane, uključujući i kontrolu transporta hrane koja zahtijeva temperaturni režim čuvanja i transporta.

U unutrašnjoj kontroli u izvještajnom periodu izvršen je nadzor u 758 objekata u kojima se obavlja poslovanje hranom.

U kontrolisanim objektima utvrđeno je 116 nepravilnosti koje su se odnosile najčešće na nehigijensko rukovanje hranom tokom obrade, prerade, obrade i čuvanja hrane, neodržavanje higijene uređaja, prostorija, opreme, zatečenu hranu u prometu izmijenjenih organoleptičkih svojstava ili isteklog roka upotrebe i sl. Iz proizvodnje i prometa uzeto je 1580 uzoraka različitih vrsta hrane (sira jaja, mlijeka, hrane za posebne prehrabne potrebe, mesa i proizvoda od mesa, proizvoda od ribarstva, koštunjavog voća, svježeg i zamrznutog voća i povrća, pića i dr. radi provjere prisutnosti patogenih mikroorganizama ili prisutnosti nedozvoljenih aditiva, teških metala, mikotoksina, histamina i dr. štetnih supstanci u skladu sa propisanim zahtjevima.

Zbog utvrđenih nepravilnosti u unutrašnjoj kontroli, inspektori su preduzeli 55 upravnih mjera i to:

- 17 rješenja o otklanjanju infrastrukturnih neusaglašenosti u određenom roku;
- 1 rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti obrade i pripreme hrane;
- 2 rješenja o stavljanju van prometa i uništavanju nebezbedne hrane;
- 23 ukaza o otklanjanju nedostataka manjeg rizika za čije otklanjanje je potrebno kratko vrijeme;
- 10 izrečenih prekršajnih naloga (3.180 eura);
- 2 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

U izvještajnom periodu izvršeno je 19 kontrola izvršenja mjera naloženih u prethodnom periodu.

Kontrola pri uvozu hrane i materijala i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom

U januaru mjesecu 2019. godine, po zahtjevu subjekata u poslovanju hranom, izvršen je pregled 648 uvezenih pošiljki hrane neživotinjskog porijekla i 185 pošiljki predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom.

Pregledom je utvrđivana validnost i ispravnost prateće propisane dokumentacije (dokumentacijski pregled), izvršen je pregled sadržaja pošiljki, oznaka, pakovanja, količina, uključujući i provjeru temperaturnih lista tokom prevoza hrane (identifikacioni pregled), zatim fizički pregled tj. provjera hrane organoleptičkim pregledom i uzimanjem uzoraka za laboratorijsko ispitivanje radi provjere ispunjenost propisanih zahtjeva bezbjednosti i kvaliteta.

Od ukupnog broja pregledanih pošiljki hrane iz uvoza, za laboratorijska ispitivanja propisanih zahtjeva bezbjednosti (mikrobiologija, kontaminanti, rezidue pesticida, radioaktivnost), uzeto je 190 uzoraka hrane, a od pošiljki predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom uzeto je 5 uzoraka.

Laboratorijski je ispitano 29,3% pošiljki hrane iz uvoza i 2,7% pošiljki predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom.

Nakon izvršenih pregleda i utvrđivanja usaglašenosti proizvoda sa propisanim zahtjevima inspektori za hranu su donijeli 644 rješenja o odobravanju uvoza i stavljanju u promet bezbjednih pošiljki hrane i 185 rješenja o stavljanju u promet pošiljki predmeta i materijala koji dolaze u kontakt s hranom.

Nebezbedne/odbijene pošiljke hrane neživotinjskog porijekla

Tokom januara mjeseca od ukupnog broja pregledanih pošiljki iz uvoza, hrane neživotinjskog porijekla u nadležnosti inspekcije za hranu, zbog utvrđenih neusaglašenosti sa propisanim zahtjevima bezbjednosti zabranjen je uvoz i stavljanje u slobodan promet 4 pošiljke hrane u ukupnoj količini od 7.973 kg zbog utvrđivanja neusaglašenosti sa propisanim zahtjevima u odnosu na sadržaj aditiva i to (dodaci jelima –začini 2255 kg, konzervirane pečurke 2.548 kg i konzervirani feferoni 3.170kg). Na zahtjev uvoznika pošiljke su vraćene inoisporučiocima.

Postupanje po inicijativama

U januaru mjesecu Inspekciji za hranu je podnijeto 14 inicijativa/prijava (odgovoran.me, pisane i telefonske prijave) koje su se odnosile na proizvode isteklog roka upotrebe, izmijenjenu boju i miris određene hrane. Po svakoj zaprimljenoj inicijativi izvršen je pregled, a o preduzetim mjerama i radnjama obaviješteni su podnosioci inicijativa koji su ostavili svoje podatke (mejl, adresu, telefon).

VETERINARSKA INSPEKCIJA

Unutrašnja kontrola

Veterinarski inspektori su u januaru mjesecu vršili inspekcijski nadzor nad radom veterinarskih ambulanti, kontrolu identifikacije i registracije životinja, kontrolu prometa životinja, kontrolu zaštite dobrobiti životinja u objektima za držanje i uzgoj životinja i kontrolu nad sprovođenjem mjera iz Programa obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja, kontrolu

Cilj kontrola je bio provjeriti stepen ispunjenosti propisanih zahtjeva u oblastima nadzora kao i u odnosu na utvrđene nepravilnosti preduzeti srazmjerne upravne mjere i radnje.

U izvještajnom periodu izvršeno je ukupno 897 pregleda. U unutrašnjoj kontroli izvršeno je ukupno 76 pregleda. Kontrole su sprovedene u oblasti zaštite dobrobiti životinja (3), kontrola rada veterinarskih ambulanti i kontrola upotrebe veterinarskih lijekova (1), kontrola u oblasti zdravlja životinja koje obuhvataju mjere po monitoringu određenih zaraznih bolesti životinja i zoonoza kao i postupanja po prijavi sumnje odnosno potvrđenih slučajeva bolesti – mjere za spriječavanje širenja i iskorijenjivanja zaraznih bolesti životinja i zoonoza, sa preduzimanjem propisanih mjera (15), zatim donijeto je 6 rješenja o opservaciji pasa i mačaka na opasnu zaraznu bolest bjesnilo po prijavi epidemiološke službe nadležnih zdravstvenih ustanova o ujedu pasa i mačaka, izvršeno 5 kontrolnih pregleda nakon naloženih mjera i radnji, 6 kontrola rada na stocnim pijacama i 4 kontrola po inicijativama i prijavama građana, NVO i drugih, 10 kontrola sprovođenja mjera iz operativnog programa zdravstvene zaštite životinja

Nakon sprovedenih pregleda, inspektori su preduzeli upravne mjere i radnje:

- izdato 6 rješenja o opservaciji pasa i mačaka radi isključivanja sumnje na bjesnilo;
- 1 rješenje o otklanjanju nepavilnosti kod držaoca životinja.

Tokom januara, veterinarski inspektori su vršili, u skladu sa radnim nalogom, kontrolu proizvodnje i prometa hrane u unutrašnjem prometu u registrovanim i odobrenim objektima i uzimanje uzoraka po Programu monitoringa rezidua, monitoringa listerije, mikrobioloških kriterijuma u hrani i hrani za životinje i monitoring kontaminenata.

Spoljnotrgovinski promet (uvoz, tranzit, izvoz živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla)

Granična veterinarska inspekcija je u januaru 2019. godine vršila pregled živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla pri uvozu u Crnu Goru na sledećim graničnim inspekcijским mjestima: Luka Bar, Aerodrom Podgorica, Božaj, Debeli Brijeg, Ilino Brdo, Dobrakovo i željeznička stanica Bijelo Polje, Kula, kao i na graničnom prelazu Dračenovac, 2 puta nedeljno, za uvoz životinja, i Ranče, takođe 2 puta nedeljno, za uvoz hrane za životinje koja podliježe veterinarskoj kontroli.

U izvještajnom periodu izvršen je pregled 821 pošiljke koje podliježu veterinarskom pregledu namjenjenih uvozu, tranzitu ili izvozu.

Pri uvozu, izvršen je pregled 627 pošiljki živih životinja, hrane životinjskog porijekla i proizvoda životinjskog porijekla.

Pošiljke živih životinja namjenjenih daljem uzgoju su upućene u karantin, radi ispitivanja zdravstvenog stanja, prije puštanja u slobodan promet.

Izdato je 626 rješenja o stavljanju u slobodan promet.

Pregled svake, pojedinačne pošiljke, obuhvatao je sledeće:

- **pregled dokumentacije** tj. komercijalnih dokumenata, po potrebi i drugih dokumenata koji prate pošiljku;
- identifikacioni pregled tj. provjeru da sertifikati ili drugi dokumenti koji prate pošiljku odgovaraju oznakama i sadržaju pošiljke; i
- **fizički pregled** tj. provjera same hrane, uključujući provjeru prevoznog sredstva, pakovanja, označavanja i temperature, uzimanje uzoraka za laboratorijsko ispitivanje i ostale potrebne provjere kako bi se potvrdila ispunjenost zahtjeva utvrđenih propisima o bezbjednosti hrane.

Od ukupnog broja pregledanih pošiljki hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje iz uvoza, za laboratorijska ispitivanja propisanih zahtjeva bezbjednosti (mikrobiologija, kontaminaneti, rezidue pesticida, radioaktivnost, kvaliteta), uzeto je 175 uzorka. Laboratorijski je ispitano 28% pošiljki iz uvoza.

Takođe je vršena i provjere zdravstvenog statusa uvezenih životinja tokom trajanja karantina na određene bolesti koje se tom vrstom životinja mogu unijeti u Crnu Goru, a u skladu sa propisima.

Nebezbedne/odbijene pošiljke hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje iz uvoza

U januaru mjesecu izvršeno je uništenje dijela pošiljke i to 3 kutije dodatka hrani za životinje, zbog neodgovarajućeg sertifikata (240 tableta).

Kontrola provoza (tranzit) živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla

Za pošiljke u tranzitu preko teritorije Crne Gore, na ulaznim graničnim inspekcijским mjestima izvršen je dokumentacijski pregled za ukupno 123 pošiljki živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla, za koje su izdata rješenja o dozvoli tranzita preko teritorije Crne Gore (123 rješenja).

Kontrola izvoza živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla

Tokom januara izvršen je pregled i izdato je ukupno 71 sertifikat za pošiljke životinjskog porijekla namjenjenih izvozu i za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca.

Postupanje po inicijativama

U februaru mjesecu veterinarskoj inspekciji je podneseno 4 inicijative/prijave koje su se, u najvećoj mjeri, odnosile na prijavu nepoštovanja propisa o načinu držanja i postupanja sa životinja. Po svakoj inicijativi izvršen je pregled, a o preduzetim mjerama i radnjama obaviješteni su podnosioci inicijativa za koje su posjedovani potrebni podaci (mejl, adresa).

FITOSANITARNA INSPEKCIJA

Unutrašnja kontrola

Fitosanitarni inspektori su u januaru vršili inspekcijски nadzor zdravstvene zaštite bilja, u objektima za proizvodnju i promet sjemenskog i sadnog materijala poljoprivrednog bilja, u objektima za promet sredstva za ishranu i zaštitu bilja na velikoi malo i upotrebu pesticida i đubriva na poljoprivrednim gazdinstvima upisanim u registar.

Cilj kontrola je bio provjeriti stepen ispunjenosti propisanih zahtjeva u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvene zaštite bilja, sjemena i sadnog materijala, sredstava za zaštitu i ishranu bilja i bezbjednosti hrane.

U izvještajnom periodu su nastavljene kontrole u oblasti bezbjednosti hrane odnosno rezidua pesticida i drugih kontaminanata. Vršena je kontrola zdravstvenog stanja bilja, kontrola kvaliteta, sertifikacija i zdravstveno stanje sjemenskog i sadnog materijala, kontrola propisanih uslova za rasadnike, kontrola prometa pesticida i đubriva u pogledu ispunjenosti propisanih uslova za promet, kontrola registrovanih sredstava za zaštitu bilja, kvaliteta sjemena i sadnog materijala u prometu, kao i uslova u objektima za njihovo skladištenje, čuvanje.

U izvještajnom periodu u unutrašnjoj kontroli izvršeno je ukupno 58 inspekcijskih pregleda i to: 55 redovnih, 1 kontrolnih inspekcijskih pregleda, a od strane građana nije bilo podnesenih inicijative.

Inspekcijski nadzori su vršeni na osnovu: zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja (15), zakona o sredstvima za ishranu i zaštitu bilja (12), zakona o sjemenskom i sadnom materijalu (27) i zakona o bezbjednosti hrane (2).

Uzeto je ukupno 10 uzoraka.

Zbog utvrđenih nepravilnosti inspektori su preduzeli upravne mjere i radnje, u skladu sa principom srazmjernosti, kojima se obezbjeđuje eliminisanje rizika i postiže efekat i to: 5 rješenja o oduzimanju i uništenju robe i 3 rješenja za otklanjanje nepravilnosti manjeg rizika za čije otklanjanje je potrebno kraće vrijeme.

U izvještajnom periodu u primorskim opštinama nastavilo se sa sprovođenjem fitosanitarnih mjera i po posebnom akcionom planu.

Kontrolisani su izvještaji o izvršenim hemijskim tretiranjima palmi i nastavljeno je sa fitosanitarnom mjerom uništavanja palmi. Po posebnom akcionom planu u januaru je uništeno 45 palmi na teritoriji opština Budva i Tivat.

Apelujemo na sve držaoce bilja čije palme pokazuju simptome napada da bez odlaganja sprovedu mjeru uništavanja palmi!

Potrebno je hitno tretirati palme ukoliko nijesu tretirane!

Kontrola uvoza

Fitosanitarni inspektori su u januaru vršili kontrolu uvoza hrane biljnog porijekla (voće, povrće, žitarice i ostala hrana biljnog porijekla koja je podvrgnuta jednostavnom procesu prerade mljevenjem, sušenjem i sl.), hrane neživotinjskog porijekla koja podliježe pojačanim službenim kontrolama na mjestima unošenja i hrane za životinje biljnog porijekla, sjemena i sadnog materijala, sredstava za zaštitu i ishranu bilja, kao i bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom sa aspekta zdravstvene zaštite.

Fitosanitarna inspekcija je u januaru izvršila pregled ukupno 1019 pošiljki (uvoz/izvoz) i to: 849 pošiljki pri uvozu, 66 pošiljki u provozu, 43 pošiljki za reexport, 47 pošiljke za izvoz i 11 ovjera carinskih deklaracija.

Izdato je 2 rješenja o zabrani uvoza pošiljki i 1 o uništenju pošiljke.

Ukupno je uzeto 200 uzorka od čega je za 1 uzorak laboratorijski utvrđeno da ne odgovara propisanim zahtjevima.

U januaru mjesecu, laboratorijski je ispitano 19,63 % pošiljki iz uvoza.

Nebezbjedne/odbijene pošiljke

Zbog utvrđenih neusaglašenosti sa propisanim zahtjevima **zabranjen je uvoz**: 1 pošiljke jagode težine 437kg i 1 pošiljke sjemena povrća u količini od 3kg, a **uništeno** je: 1 pošiljka sadnica mimoze u količini od 49kom.

Nebezbjedne/odbijene pošiljke

Br	Datum	Proizvod	Količina (kg)	Neusaglašenost	Razlog	MDK utvrđena	MDK propisana
1.	31.01.2019.	jagoda	437	rezidue pesticida	tebuconazole	0.13±0.04	0.02
2.	21.01.2019.	sjeme povrća	3	kvalitet	rok upotrebe	/	/
3.	24.01.2019.	sadnice mimoze	49 kom	kvalitet	kvalitet	/	/

Kontrola izvoza

Fitosanitarna inspekcija je pri izvozu izvršila pregled 90 pošiljki i izdala: 47 fitosertifikata za izvoz: ljekovito bilje: lincura, islandski lišaj, žalfija; rezana drvena građa; hrana za životinje) i 43 fitosertifikata za reexport.